

Heerlen

Voorstel

gemeenteraad

Vergadering:
gemeenteraad Heerlen

Heerlen,
1 februari 2022

Vergaderdatum:

Onderwerp

Fietsplan Heerlen 'Van autostad Heerlen naar fietsstad Heerlen'

Registratienummer:
BWV-22001610

Inleiding/aanleiding

De Mobiliteitsvisie 'Heerlen in Beweging', die medio 2019 unaniem door de Heerlense raad is vastgesteld, streeft naar het realiseren van een groene en gezonde stad. Met de vaststelling van deze Mobiliteitsvisie is een belangrijke eerste stap gezet in het realiseren van een groene en gezonde stad. Deze visie geeft daarbij o.a. richting aan de wijze waarop de gemeente in 2040 op het gebied van mobiliteit energieneutraal wil zijn.

Agendapunt:

Met 'Heerlen in Beweging' heeft de gemeente een transitie in gang gezet om de toekomst van duurzame mobiliteit in Heerlen samen met inwoners, bezoekers, maatschappelijke organisaties en ondernemers verder vorm te geven. Daarbij werden drie langetermijndoelen gesteld,

- De vervoerswijzekeuze van inwoners en bezoekers van Heerlen verschuift van "vervuilend" naar duurzaam en gezond;
- We streven naar 0 ernstige verkeerslachtoffers per jaar;
- Het energieverbruik voor verkeer en vervoer in 2040 is maximaal 1.695 TJ (cf. Palet 3.0).

Om deze langetermijndoelen te behalen zijn er voor 2025 een aantal programmadoelen gesteld. De volgende twee zijn van toepassing op dit fietsplan:

- Het aandeel fietsers binnen verplaatsingen tot 7,5 km is toegenomen van 14% naar 20% ten opzichte van de periode 2015-2017.
- Het energiegebruik door het wegverkeer op gemeentelijke wegen is ten opzichte van 2019 afgenomen met 50,2 TJ.

Het 'Fietsplan Heerlen 2021', waaraan o.a. een enquête onder de Heerlense bevolking ten grondslag ligt, is een pragmatisch plan op hoofdlijnen en dient als kapstok voor toekomstige keuzes op het gebied van fiets. Het beschrijft op welke wijze de gemeente de bovenstaande doelstelling omtrent de toename van het aandeel fietsers binnen verplaatsingen tot 7,5 km wil gaan realiseren en concreet zal bijdragen aan de (langetermijn-)doelstellingen. Zo zijn er vier programmalijnen opgenomen waarbinnen verschillende ontwikkeloplossingen zijn geformuleerd. Dit resulteert uiteindelijk in een flexibel uitvoeringsprogramma. Door deze adaptieve aanpak van het fietsplan kan er, waar nodig, jaarlijks worden bijgestuurd en kan er ingespeeld worden op de actualiteit. De vier voornoemde programmalijnen zijn:

1. Fiets en OV hand in hand: dit is gericht op het versterken van de combinatie 'fiets-OV' die concurrerend is met de auto op de langere afstanden. Inwoners fietsen naar een OV-punt (station, bushalte) om vervolgens verder met het openbaar vervoer te reizen. Ook het beschikbaar stellen van deelfietsen maakt deel uit van deze programmalijn.
2. Fietsinfrastructuur naar een hoger niveau: dit is specifiek gericht op de infrastructuur. Om inwoners te verleiden (vaker) te fietsen is het noodzakelijk dat de basis op orde is. Het verbeteren van de fietsinfrastructuur is hiervoor belangrijk. Deze programmalijn richt zich zowel op het kwalitatief verbeteren als op het uitbreiden van de fietsinfrastructuur.
3. Fietsvoorzieningen beter faciliteren: Waar de vorige programmalijn zich toespitst op de fietsinfrastructuur, richt deze programmalijn zich op het verbeteren van fietsfaciliteiten, o.a. om diefstal van (elektrische) fiets tegen te gaan. Daarnaast wordt in deze o.a. andere rustplaatsen of oplaadpunten voor elektrische fietsen.
4. Samen in Beweging: deze programmalijn richt zich op het mobiliteitsgedrag van inwoners. Naast het faciliteren van het aanbod voor de fietser is het ook belangrijk om de niet-fietser te stimuleren om te gaan fietsen. Daarom wordt binnen deze programmalijn ingezet op gedragsverandering en stimuleringscampagnes, zoals de campagne "Voor Heerlenaren, door Heerlenaren". Op basis van het inwonersonderzoek hebben 28 inwoners aangegeven graag 'fietsambassadeur' voor Heerlen te willen zijn. Op gemeentelijke sociale media en website (www.heerlen.nl/mobiliteit) worden artikelen gepubliceerd waarbij de ambassadeurs aan hun mede-Heerlenaren kunnen uitdragen waarom zij het fietsen belangrijk vinden.

Kader

Programma Verkeer en Vervoer

Kernthema:

Mobiliteit

Bevoegdheid

Raad

Voorstel

1. Het fietsplan Heerlen 'Van autostad Heerlen naar fietsstad Heerlen' vast te stellen.

Argumenten

1.1 Het voorliggend fietsplan is een deelsluitwerking van de reeds vastgestelde Mobiliteitsvisie Heerlen.

De Mobiliteitsvisie 'Heerlen in Beweging' streeft naar een groene en gezonde stad waar bewoners en bezoekers zich voortbewegen op een duurzame en gezonde manier. Dit vormt de basis voor alle onderliggende beleidsonderdelen. Het voorliggend fietsplan, dat volledig gericht is op het realiseren van de gewenste (langetermijn)doelstellingen, is één van deze onderdelen die de weg naar de groene en gezonde stad moet helpen plaveien.

1.2 Er zijn reeds financiële middelen gereserveerd ten behoeve van het uitvoeringsprogramma 2022-2025.

In de begroting is voldoende investeringskrediet vrijgemaakt om de gewenste fietsprojecten uit het fietsplan in de periode 2022-2025 uit te voeren (zie bijlage 1b).

1.3 Het uitvoeringsprogramma is flexibel en adaptief.

Door gebruik te maken van een flexibel en adaptief uitvoeringsprogramma kunnen we (blijven) inspelen op maatschappelijke, economische en technologische ontwikkelingen én op bijdragen van anderen die passen binnen onze visie en doelstellingen.

1.4 De genoemde maatregelen zullen leiden tot een modal shift.

De gemeente verwacht dat 20% van alle verplaatsingen tot 7,5 km in 2025 wordt uitgevoerd door middel van een (elektrische) fiets. De maatregelen van het uitvoeringsprogramma zijn erop gericht dit mogelijk te maken. De gewenste toename van het fietsgebruik dient ten koste te gaan van het momenteel (zeer) hoog autogebruik.

1.5 Het fietsplan is opgesteld met hulp van de Heerlenaren.

De input van dit fietsplan is mede gebaseerd op de resultaten van een enquête dat door een representatief aantal Heerlenaren is ingevuld. Deze enquête diende om inzicht te verkrijgen in het fietsgedrag van de Heerlenaren én welke barrières zij momenteel ervaren, hetgeen vervolgens getoetst is bij (de vertegenwoordigers van) de fietser (o.a. Fietzersbond, Heerlen Fietst).

1.6 Fietsambassadeurs zijn een belangrijk uithangbord van dit fietsplan.

Meerdere Heerlenaren zijn in de afgelopen periode bereid gevonden om de gemeentelijke ambitie inzake het fietsgebruik uit te dragen en anderen te enthousiasmeren om vaker de fiets te gebruiken. De fietsambassadeurs zullen o.a. helpen met het uitvoeren van bewustwordingscampagnes die gericht zijn op de motivaties en de barrières om te fietsen. Hiermee sluiten we dus aan op de campagnes van het Mobiliteitsplatform.

Tegenargumenten en risico's

Niet van toepassing

Kosten en dekking

In de begroting is het investeringskrediet voor het fietsplan (102618/102621) met een totaal bedrag van twee miljoen euro als volgt opgenomen:

Jaar	2022	2023	2024	2025
Bedrag	250.000	750.000	750.000	250.000

De uitgaven ter hoogte van € 1.999.812,40, zoals beschreven in het uitvoeringsprogramma, vinden in lijn hiermee plaats.

Communicatie

De vaststelling van het Fietsplan Heerlen zal gecommuniceerd worden naar de stakeholders die bijgedragen hebben aan het opstellen van de Mobiliteitsvisie evenals naar de fietsambassadeurs en de Heerlense fietsorganisaties (Fietzersbond, Heerlen Fietst,...). Daarnaast zal het fietsplan ook gepubliceerd worden op de website van 'Heerlen in Beweging' (www.heerlen.nl/mobiliteit).

Evaluatie

Ieder kwartaal wordt de commissie Leefomgeving geïnformeerd over de voortgang van de projecten uit het Actieplan Mobiliteit. In die memo wordt kort en bondig de stand van zaken ten aanzien van de projecten genoemd. De voortgang van de projecten, gerelateerd aan het fietsplan, zal aan deze memo toegevoegd worden.

Planning, procedure en uitvoering

Na vaststelling van het fietsplan en het bijbehorende uitvoeringsprogramma zal intern besproken worden hoe en wanneer de genoemde maatregelen uitgevoerd worden.

Bijlagen

Bijlage 1: Fietsplan Heerlen 'Van autostad Heerlen naar fietsstad Heerlen'

Bijlage 2: Uitvoeringsprogramma 2022-2025

Burgemeester en wethouders van Heerlen,

de gemeentesecretaris a.i.
L. Schouterden

de burgemeester,
drs. R. Wever

Dit voorstel is digitaal ondertekend en is daarom niet voorzien van handtekeningen.

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 1 februari 2022
registratienummer BWV-22001610;

gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Weaver